

nestajanje. U kratkom uvodu govori o povijesnom razvoju, međusobnom odnosu i utjecaju mađarskog i rumunjskog plesa.

Autor daje cjelovit opis tniju muških plesova (legényes, verbunk, lassú magyar) s podacima o razlikama i promjenama u tempu, ritmu i muzičkoj pratnji.

Ujváry Zoltán istražuje rumunjski običaj da se u vremenu oko Božića ide po selu pod maskom koze (koji put i druge životinje, npr. rode). Drvena glava koze (donja čeljust je pokretljiva pomoću uzice) pričvršćena je na motku, čovjek je pokriven plaštom do zemlje, prati ga grupa (u Moldaviji isto zakrabuljena) od 6 do 24 momka, od kojih svaki ima svoju funkciju. Pjevaju, a »turka« i pleše. Zadnji dan, kada su već obišli cijelo selo, turku »ubiju«, oplakuju, stave na ljestve i odnesu kući, gdje počinje vesela »daca«.

Autor donosi više tekstova pjesme (»kolinde«) ophoda turke, i to i na rumunjskom jeziku i u prijevodu na mađarski.

Turka ili sličan običaj postoji ponegdje i za vrijeme fašnika, no autor obraća pažnju posebno na običaje oko Božića zbog evropskih paralela. Priložene su 3 fotografije i jedan vrlo instruktivan crtež.

Bela RÖMER

ETUDES FINNO-OUGRIENNES, Tome IX, 1972, Akademiai Kiado, Librairie Klincksieck, Budapest 1974, 212 str.; Tome X, 1973, Akademiai Kiado, Librairie Klincksieck, Budapest 1975, 320 str.

Prema riječima redakcije (koja se nalazi u Parizu), zadatak je časopisa da se posveti istraživanju ugro-finskih jezika i naroda koji govore tim jezicima. Časopis izlazi jednom na godinu i objavljuje radove na francuskom, njemačkom, ruskom i engleskom jeziku. Radovi većinom obrađuju lingvi-

stičke teme, ali će i etnolog, posebno pak stručnjak koji se bavi folklorom, redovito naći nešto što će mu biti od koristi, i to ili među samim radovima ili u iscrpnim prikazima. Tako će rad J. Eronena **On some analogies between Dravidian and Uralian**, s dalekosežnim konkluzijama i solidnim uputama na literaturu, privući pažnju stručnjaka koji se bave istraživanjem života i kulture tih naroda (sv. IX).

U istom broju prikazuje se rad Zoltána Ujváryja o narodnim pjesmama i baladama Székelyja zabilježenima kod nas u Ivanovu, Vojlovici i Skorenovu.

U X. broju časopisa objavljen je oveći rad Petera Domokoša **Le chant folklorique Oudmourte**. Donosi se tridesetak pjesama na jeziku Udmurta (Votjaka) a paralelno i njihov francuski prijevod.

Autor iznosi kako pjesma prati ove ljude od rođenja do smrti. Ovaj narod ima prirodnu sklonost prema muzici i vrlo lako pamti melodije, a nije rijetko da pjevač zna napamet i po 4000 stihova.

Autor primjećuje da se pri čitanju tih pjesama osjeća atmosfera davne prošlosti, one iz ugro-finske zajednice. To su reminiscencije **Kalewale**, koje odjekuju i u suvremenoj poeziji: nekoliko je, na primjer, čuvenih pjesama mađarskog pjesnika **Attila Józsefa** (1905—1937) inspirirano finskim i vogulskim folklorom.

Bela RÖMER

KULTURA I UMJETNOST U NOB-U I SOCIJALISTIČKOJ REVOLUCIJI U HRVATSKOJ, Zbornik, urednici I. JELIĆ, D. RIHTMAN-AUGUŠTIN i V. ZANINOVIĆ, Institut za historiju radničkog pokreta i Izdavačko poduzeće August Cesarec, Zagreb 1975, 431 str.

Zbornik sadrži 33 priloga sa znanstvenog skupa »Kultura i umjetnost u NOB-u i socijalističkoj revoluciji u Hrvatskoj« koji je održan u Zagrebu od 4. do 6. prosinca 1974. Skup je or-